

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

z dnia 21 grudnia 2016 r.

**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Źródliko Skrzypowe”**

Na podstawie art. 19 ust. 6 i art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) zarządza się, co następuje.

§ 1. W zarządzeniu Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 51, poz. 1270), wprowadza się następujące zmiany:

1) po § 1 dodaje się:

a) § 1a w brzmieniu:

„1. Plan ochrony rezerwatu uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla części obszarów Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044 i Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016, zwanego dalej „obszarami Natura 2000”, pokrywającego się z rezerwatem.

2. Opis granic obszarów Natura 2000, o którym mowa w ust. 1, w postaci współrzędnych geograficznych punktów skrajnych granicy zawiera tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

3. Mapę obszarów Natura 2000, o którym mowa w ust. 1, wraz z punktami, dla których określono współrzędne w załączniku nr 1 do zarządzenia, przedstawia załącznik nr 2 do zarządzenia.”;

1) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków przedstawia tabela, stanowiąca załącznik nr 3 do zarządzenia.”;

2) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań przedstawia tabela, stanowiąca załącznik nr 4 do zarządzenia.”;

3) po § 5 dodaje się:

a) § 5a w brzmieniu:

„§ 5a. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego będącego przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044 przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 5 do zarządzenia.”

b) § 5b w brzmieniu:

„§ 5b. Cele działań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044 pokrywającego się z rezerwatem zawiera załącznik nr 6 do zarządzenia.”

c) § 5c w brzmieniu:

„§ 5c. Działania ochronne, działania związane z uzupełnieniem stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, działania w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony i realizacji działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 7 do zarządzenia.”;

d) uchyla się § 6;

e) uchyla się § 7;

4) załącznik nr 1 otrzymuje brzmienie jak w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia;

- 5) załącznik nr 2 otrzymuje brzmienie jak w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia;
 - 6) po załączniku 2 dodaje się:
 - a) załącznik nr 3 w brzmieniu jak załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia;
 - b) załącznik nr 4 w brzmieniu jak załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia;
 - c) załącznik nr 5 w brzmieniu jak załącznik nr 5 do niniejszego zarządzenia;
 - d) załącznik nr 6 w brzmieniu jak załącznik nr 6 do niniejszego zarządzenia;
 - e) załącznik nr 7 w brzmieniu jak załącznik nr 7 do niniejszego zarządzenia.
- § 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

ZASTĘPCA REGIONALNEGO
DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
Regionalny Konsultator Przyrody
w Szczecinie
Sylvia Jurzyk-Nordtów
Sylvia Jurzyk-Nordtów

**Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 21 grudnia 2016 r.**

„Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”

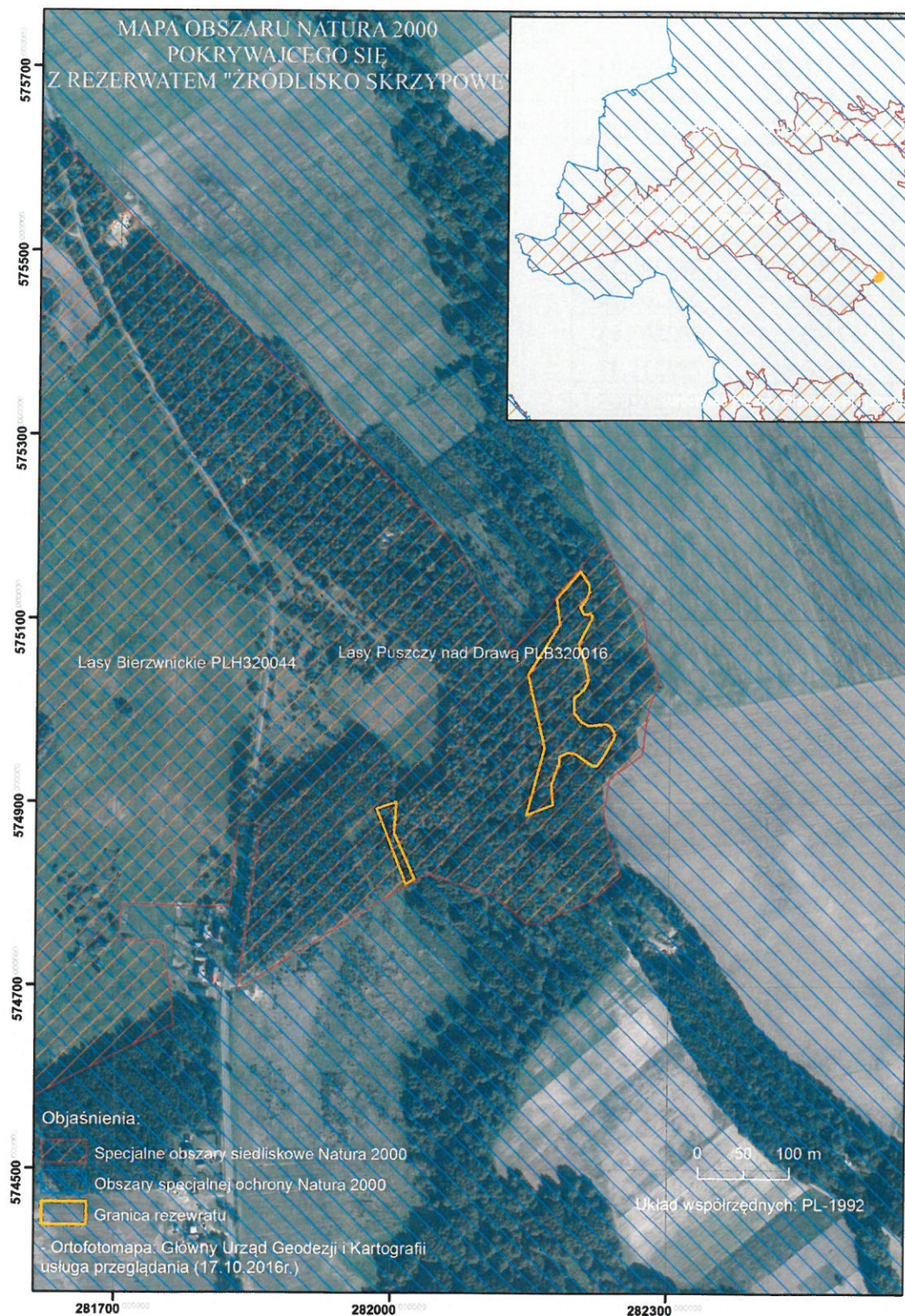
Opis granicy obszarów Natura 2000 pokrywających się z rezerwatem w formie listy współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.”

Lp.	X	Y	komentarz	Lp.	X	Y	komentarz	
1	575112,89	282202,04	Poligon 1	25	574953,66	282197,42	Poligon 1	
2	575105,28	282206,25		26	574955,23	282190,26		
3	575106,07	282211,29		27	574950,86	282180,98		
4	575106,68	282213,11		28	574944,00	282180,35		
5	575104,07	282215,33		29	574919,15	282171,72		
6	575100,16	282215,00		30	574897,80	282173,88		
7	575074,99	282201,34		31	574886,75	282144,74		
8	575069,37	282201,74		32	574959,52	282164,14		
9	575052,74	282207,83		33	575039,78	282145,59		
10	575034,81	282211,47		34	575094,68	282180,04		
11	575030,34	282210,63		35	575122,88	282176,14		
12	575023,54	282206,91		36	575152,39	282201,97		
13	575013,77	282196,27		37	575137,84	282211,28		
14	575010,60	282195,73		38	575129,60	282211,77		
15	574997,93	282196,68		39	575122,27	282208,74		
16	574988,72	282203,91		40	575112,89	282202,04		
17	574984,46	282212,11		41	574812,48	282017,48		poligon 2
18	574985,87	282231,82		42	574810,71	282014,57		
19	574983,10	282236,42		43	574893,06	281982,33		
20	574975,00	282240,84		44	574900,34	282003,67		
21	574970,30	282239,87		45	574866,80	282001,26		
22	574948,97	282227,86		46	574816,18	282023,66		
23	574940,17	282221,17		47	574812,48	282017,48		
24	574941,05	282216,10						

**Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 21 grudnia 2016 r.**

„Załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”.

Mapa obszarów Natura 2000 pokrywających się z rezerwatem.”

**Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 21 grudnia 2016 r.**

„Załącznik nr 3 do zarządzenia Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków.”

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych
Zagrożenia wewnętrzne		
1.	Zmniejszanie kondycji skrzypu olbrzymiego <i>Equisetum telmateia</i> oraz jego areалу przez: 1) zacinienie spowodowane nadmiernym zwarcie koron drzew oraz nadmiernym rozwojem podszytu; 2) pojawianie się gatunków niepożądanych zacieniających skrzyp (głównie malin i jeżyn <i>Rubus sp.</i>) na skutek cięć prześwietlających w przylegających do rezerwatu wydzieleniach leśnych 424j, m ¹⁾ - zagrożenie istniejące.	Coroczne monitorowanie populacji skrzypu. Stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych – przerzedzanie drzewostanu (olszy czarnej <i>Alnus glutinosa</i>). Prześwietlanie podszytu z usuwaniem biomasy poza rezerwat.
2.	Zgryzanie nadmiernej ilości drzew przez bobry <i>Castor fiber</i> , w tym starodrzewi i wkraczanie na to miejsce niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> (zagrożenie istniejące).	Umożliwienie naturalnego odnowienia drzewostanu na terenie rezerwatu, w miejscu odsłoniętym przez bobry.
3.	Zmiana charakteru siedliska oraz przekształcenia fitocenozy w wyniku zalania dna doliny przez działalność bobrów (zagrożenie potencjalne).	Stała obserwacja działalności bobrów na terenie rezerwatu oraz w jego pobliżu, szczególnie poniżej rezerwatu. Kontrola wysokości tamy budowanej przez bobry i ewentualne jej burzenie w celu nie dopuszczenia do całkowitego zalania doliny. W przypadku, gdy tama zostanie zbudowana poniżej rezerwatu, podjęcie inicjatyw w celu zgłoszenia zarządcy cieką konieczności jej niezwłocznego usunięcia.
Zagrożenia zewnętrzne		
4.	Penetracja rezerwatu – wydeptywanie, niszczenie i zaśmiecanie chronionych fitocenozy (zagrożenie istniejące).	Oznakowanie obszaru rezerwatu poprzez ustawienie dodatkowych tablic urzędowych, regulaminowych i informacyjnych w widocznym miejscu w pobliżu dróg i ścieżek, kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców. Regularne kontrole rezerwatu przez straż leśną i służby ochrony przyrody. Sprzątanie obszaru rezerwatu według potrzeb.
5.	Pogorszenie stanu jakości fizyko-chemicznych wód rzeki Kaczynki i pośrednio przeżyźnienie siedlisk rezerwatu (zagrożenie istniejące, nasilenie zjawiska –	Podjęcie inicjatyw przewidzianych prawem mających na celu stanu kontrolę wód w punktach zrzutu ścieków i gospodarki rolnej w zlewni rzeki Kaczynki (obrębnie

¹⁾ Nadleśnictwa Bierzwnik według Planu urządzenia lasu na lata 2014 – 2023.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych
	zagrożenie potencjalne).	ewidencyjnym Klasztorne gminy Bierzwnik) powyżej rezerwatu.
6.	Nadmierne przesuszenie siedliska i degeneracyjne przekształcenia zbiorowisk na skutek obniżenia wód gruntowych wynikającego ze zmiany stosunków wodnych w zlewni rzeki Kaczynki, tj. zmniejszenie dopływu wody na terenie zlewni (zagrożenie potencjalne).	Zapobieganie zmianom stosunków wodnych poprzez podjęcie inicjatyw przewidzianych prawem mających na celu dokładną kontrolę istniejących inwestycji, które mogłyby mieć na nie wpływ (w obrębie ewidencyjnym Klasztorne gminy Bierzwnik) oraz w oparciu o jej wyniki podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania.

**Załącznik nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 21 grudnia 2016 r.**

„Załącznik nr 4 do zarządzenia Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań.”

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Usuwanie podszytu i nalotu drzew mające na celu stworzenie warunków dla ekspansji skrzypu. Ewentualne chemiczne zwalczanie nadmiernie rozrastających się zakrzewień.	Corocznie w maju, a w miarę potrzeb zabieg powtarzać na przełomie września, października i listopada. Wycinanie nadmiernie rozrośniętego podszytu (bez czarny <i>Sambucus nigra</i> , leszczyna pospolita <i>Corylus avellana</i> , trzmielina zwyczajna <i>Euonymus europaeus</i> , czeremcha pospolita <i>Padus avium</i> , kruszyna pospolita <i>Frangula alnus</i> , jeżyna i malina <i>Rubus sp.</i>) oraz części nalotu drzew z pozostawieniem kaliny koralowej <i>Viburnum opulus</i> i <i>Frangula alnus</i> i nalotu jesionu <i>Fraxinus sp.</i> i olchy <i>Alnus sp.</i> Doprowadzić do pożądanego zwarcia podszytu – 0,2 oraz optymalnego zwarcia drzewostanu – 0,7. Usunięty materiał wywieźć poza rezerwat. Powierzchnia zabiegu: 0,45 ha. Smarowanie ściętych pniaków niepożądanych krzewów, względnie ich liści w okresie wegetacji, środkami chemicznymi mającymi zastosowanie w leśnictwie (nietoksycznymi dla ekosystemu rzeki Kaczynki) – w ilości zależnej od potrzeb.	Biochora nr 1: łąny skrzypu olbrzymiego <i>Equisetum telmateia</i> w zachodniej części wydzielenia 424i oraz Biochora nr 2: północno-zachodnia część wydzielenia 424i.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych		Lokalizacja działań ochronnych
2.	Biochora nr 3. Wschodnia część wydzielenia 424i.	Usuwanie nadmiaru krzewów z podszytu mające na celu umożliwienie naturalnego odnowienia drzewostanu. Ewentualne chemiczne zwalczanie nadmiernie rozrastających się zakrzewień.	Pierwszy zabieg przeprowadzić po pięciu latach obowiązywania planu w maju), drugi w zależności od potrzeb powtórzyć w maju 2023 r. W zależności od oceny pokrycia warstwy krzewów, usunąć ich nadmiar pozostawiając nalot drzew jesionu i olchy. Biomasa wynosić poza rezerwat. Pożądane zwarcie podszytu 0,2. Powierzchnia zabiegu: 0,60 ha. Smarowanie ściętych pniaków niepożądanych krzewów, względnie ich liści w okresie wegetacji, środkami chemicznymi mającymi zastosowanie w leśnictwie (nietoksycznymi dla ekosystemu rzeki Kaczynki) – w ilości środków chemicznych zależnych od potrzeb.	
3.	Biochora nr 4. Obfite łąny skrzypu olbrzymiego po obu stronach rowu w wydzieleniu 424n.	Utrzymanie liczebności populacji skrzypu olbrzymiego i ewentualne usuwanie drzew i krzewów.	Podjęcie działań w zależności od potrzeb tj. w razie zaobserwowania zmniejszenia się populacji skrzypu w wyniku zarastania krzewami i drzewami. Usuwanie mechaniczne leszczyny pospolitej, wierzby szarej <i>Salix cinerea</i> , bzu czarnego, brzozy <i>Betula sp.</i> Zabiegi przeprowadzać w terminach zależnych od potrzeb. Powierzchnia zabiegu: 0,0935 ha.	
4.	Obszar całego rezerwatu.	Systematyczne kontrole: <ul style="list-style-type: none"> • stanu populacji skrzypu olbrzymiego w okresie pełnej wegetacji (zajętego przez gatunek areału, zdrowotności oraz konkurencji ze strony innych gatunków) • stanu zachowania poszczególnych fitocenozy leśnych), • obserwacje oddziaływania bobrów na drzewostan i stan fitocenozy. Obserwacje poziomu wód w rzece Kaczynce minimum 2 razy roku (w okresie wiosennym i jesiennym) przy pomocy stałych punktów pomiarowych lub specjalistycznych urządzeń monitorujących. Monitoring stanu skuteczności całości podejmowanych działań ochronnych -co 5 lat, od pierwszego roku obowiązywania planu ochrony.		
5.	Granice rezerwatu.	Ustawienie nowych tablic: 1 urzędowej, 2 regulaminowych i 1 informacyjnej oraz utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) nowego i istniejącego oznakowania rezerwatu.		
6.	Obszar całego rezerwatu.	Usuwanie zaśmieci z obszaru rezerwatu – w terminach i z częstotliwością zależnymi od potrzeb.		

**Załącznik nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 21 grudnia 2016 r.**

„Załącznik nr 5 zarządzenia Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego będącego przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	A08 – Nawożenie nawozy sztuczne	M01.02 – Susze i zmniejszenie opadów	Pojawianie się gatunków niepożądanych (głównie malin i jeżyn <i>Rubus sp.</i>) na skutek cięć prześwietlających w wydzieleniach przylegających do rezerwatu. Trwałe obniżenie poziomu wód gruntowych, w rzece Kaczyńce i okresowe wód powierzchniowych na skutek procesów naturalnych i działalności człowieka. Potencjalna stagnacja wód w rezerwacie na skutek działalności bobra europejskiego <i>Castor fiber</i> . Zmiany chemizmu wód rzeki Kaczyńki na skutek zrzutu ścieków i gospodarki rolnej w zlewni oraz związane z powyższym użyźnianie siedliska. Antropopresja związana z niekontrolowaną penetracją rezerwatu, wydeptywaniem roślinności i zaśmiecaniem obiektu.
		E03 Odpady, ścieki		
		G05.01 - Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.	J02.04.02 - brak zalewania	
		K02.01 – Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		
		I02 – Problematiczne gatunki rodzime		

**Załącznik nr 6 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 21 grudnia 2016 r.**

„Załącznik nr 6 zarządzenia Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”.

Cele działań ochronnych.”

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe.	Umożliwienie naturalnych procesów rozwojowych oraz utrzymanie naturalnych warunków wodnych, z wykluczeniem ich lokalnego modyfikowania przez bobry, skutkującego zatopieniem i stagnacją wód na siedlisku.
2.	A067 - gągoł <i>Bucephala clangula</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, zagrożeniach i uwarunkowaniach ich ochrony.
3.	A236 - dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, zagrożeniach i uwarunkowaniach ich ochrony.

**Załącznik nr 7 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 21 grudnia 2016 r.**

„Załącznik nr 7 zarządzenia Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”.

Działania ochronne, działania związane z uzupełnieniem stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, działania w zakresie monitoringu stanu przedmiotów ochrony i realizacji działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.”

Lp.	Przedmiot ochrony	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny
Działania ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych					
1.	91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe.	Usuwanie nadmiaru krzewów z podszytu mające na celu umożliwienie naturalnego odnowienia drzewostanu: W zależności od oceny pokrycia warstwy krzewów, usunąć ich nadmiar pozostawiając nalot drzew jesionu i olchy. Biomasę wynosić poza rezerwat. Pożądane zwarcie podszytu 0,2. Ewentualne chemiczne zwalczanie nadmiernie rozrastających się zakrzewień - smarowanie ściętych pniaków niepożądanych krzewów, względnie ich liści w okresie wegetacji, środkami chemicznymi mającymi zastosowanie w leśnictwie.	Część wydzielenia 424i. Powierzchnia 0,60 ha.	Pierwszy zabieg przeprowadzić po pięciu latach obowiązywania planu w maju), drugi w zależności od potrzeb powtórzyć w maju 2023 r.	Nadleśnictwo Bierzwnik
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotu ochrony					
2.	91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe.	Monitoring stanu zachowania siedliska na podstawie metodyki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska opisanej w przewodnikach metodycznych.	2 płyty siedliska w rezerwacie (obszar całego rezerwatu).	W sezonie wegetacyjnym w latach 2019 i 2024.	RDOŚ w Szczecinie
Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
3.	91E0 - łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	Monitoring skuteczności realizacji działań ochronnych wymienionych w lp. 1.	Część wydzielenia 424i. Powierzchnia 0,60 ha.	W sezonie wegetacyjnym w latach 2019 i 2024.	RDOŚ w Szczecinie

Lp.	Przedmiot ochrony	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Podmiot odpowiedzialny
	<i>glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe.				
Działania dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, zagrożeniach i uwarunkowaniach ich ochrony					
4.	A067 - gągoł <i>Bucephala clangula</i>	Dwukrotna w ciągu roku odcinka rzeki Kaczynki w rezerwacie połączona z liczeniem dorosłych ptaków (w szczególności par, lęgowych samic i stacjonarnych samców) oraz inwentaryzacja powierzchni rezerwatu pod kątem zajętych dziupli.	Cały obszar rezerwatu.	W sezonie lęgowym: 1) II dekada marca – III dekady kwietnia liczenie par, 2) II dekada maja – II dekada czerwca liczenie rodzin (samic wodzących pisklęta) w latach 2018-2019	RDOŚ w Szczecinie
5.	A236 - dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i>	Dwukrotne kontrole w ciągu roku z użyciem stymulacji głosowej.	Cały obszar rezerwatu.	W sezonie lęgowym, w latach 2018-2019	RDOŚ w Szczecinie

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia dla rezerwatu przyrody plan ochrony, sporządzany zgodnie z art. 18 i 20 tej ustawy. Projekt planu sporządza się uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94 poz. 794). Plany ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinny uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy o ochronie przyrody, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 tejże ustawy. Plan ochrony może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony przyrody.

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” został ustanowiony zarządzeniem Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 51, poz. 1270). Minister Środowiska pismem z dnia 5 sierpnia 2013 r. znak: DP-074-16/23919/13/KP, poinformował Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, że po dokonaniu kontroli powyższego zarządzenia na podstawie § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) oraz w związku z upoważnieniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 2010 r. do dokonywania zgodności aktów prawa miejscowego z polityką Rady Ministrów, stwierdził uchybienia uzasadniające jego zmianę we własnym zakresie.

Wśród przedmiotowych uchybień wymieniono:

- 1) nie spełnienie wymogu określonego w art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z tym przepisem plan ochrony rezerwatu w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinien uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 ustawy o ochronie przyrody. *Z uwagi na fakt, iż dla obszarów Natura 2000 pokrywających się z rezerwatem nie ustanowiono obecnie planów ochrony bądź zadań ochronnych, treść zarządzenia uzupełniono o paragrafy 1a oraz 5a-4 i odpowiadające im załączniki, w których uwzględniono zakres planu zadań ochronnych dla części obszarów Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044 i Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016, w tym:*

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000 – cały obszar rezerwatu (1,1435 ha) zlokalizowany jest w granicach ww. obszarów;

- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego [91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)] stanowiącego przedmiot ochrony w obszarze Lasy Bierzwnickie PLH320044;

- 3) cele działań ochronnych dla ww. siedliska;

- 4) określenie działań ochronnych dla ww. siedliska ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:

- a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,

- b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3.

Dokumentacją wyjściową dla opracowania ww. zakresu były opracowania pn. „Plan ochrony rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Stępień E., Zawal A., 2006) oraz „Dokumentacja projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 PLB320016 Lasy Puszczy nad Drawą” (Jermaczek A., Krzyśków T., Chapiński P., Kwaśny Ł, Żmihorski M., 2014).

Analizując ww. dokumentacje nie stwierdzono potrzeby, ustanowienia planu ochrony dla przedmiotowego obszaru Natura 2000, ani umieszczania w zarządzeniu wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód

wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar oba obszary Natura 2000.

W odniesieniu do obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016, na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonych w latach 2012-2014 na potrzeby sporządzenia dokumentacji do PZO, w granicach rezerwatu przyrody nie stwierdzono występowania jego przedmiotów ochrony. Ponadto, teren rezerwatu może jedynie stanowić rewir terytorialny kani rudej *Milvus milvus*, niemniej lęgi w rezerwacie (ze względu na strukturę wiekową drzewostanu oraz niewielką powierzchnię obiektu – 1,1435 ha) nie stanowią dla gatunku dogodnego miejsca lęgowego, odpoczynku bądź żerowania. Podczas inwentaryzacji terenowych w latach 2005-2006, wykonywanych na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu ochrony rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” stwierdzono występowanie lęgowego gągoła *Bucephala clangula* oraz obecność dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*. Nie potwierdzenie obecności ww. gatunków w rezerwacie w 2014 r. nie świadczy o ich ustąpieniu z granic obiektu, niezbędne jest więc nowe rozpoznanie ich stanu w rezerwacie.

Uwzględniając powyższe w odniesieniu do obszaru Lasy Puszczy nad Drawą PLB320016 nie zawarto w niniejszym zarządzeniu:

2) identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków i ich siedlisk stanowiących przedmiot ochrony;

3) cele działań ochronnych dla ww. gatunków i ich siedlisk;

4) określenie działań ochronnych dla ww. ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:

a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt oraz ich siedlisk,

b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3.

W załączniku nr 7 uwzględniono natomiast działania polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony w odniesieniu do gatunków: dzięcioł średni *Dendrocopos medius* i gągoł *Bucephala clangula*.

- 2) nieprawidłowo sformułowane ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa. W ustaleniach tych wskazano m. in. konieczność uwzględniania lokalizacji rezerwatu przyrody w powyższych aktach planistycznych. Konieczność zamieszczania informacji na ten temat wynika z art. 10 ust. 2 pkt 3 oraz art. 15 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.), a zgodnie z § 137, w związku z § 143 „Zasad techniki prawodawczej”, w aktach prawa miejscowego nie powtarza się treści ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych i rozporządzeń. W § 7 zawarto ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, które nie wynikają z eliminacji lub ograniczenia stwierdzonych w rezerwacie zagrożeń. Przykładowe ustalenia tego rodzaju stanowią m.in. postanowienia dotyczące ograniczeń w zakresie: lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w odległości (...). Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody formułowanie tego typu ustaleń musi wynikać ze zidentyfikowanych zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Z powyższych względów formułowanie tego typu ustaleń do aktów planistycznych wymaga uzupełnienia załącznika nr 1 o odpowiadające im zagrożenia i sposoby ich eliminacji. Natomiast w przypadku braku tego typu zagrożeń omawiane ustalenia należy usunąć - biorąc powyższe pod uwagę, uchylono dotychczasowy § 7 w brzmieniu: „Wprowadza się następujące ustalenia do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bierzwnik, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Bierzwnik i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych:

1) uwzględnić lokalizację rezerwatu w powyższych aktach i dokumentach prawa miejscowego;

- 2) nie projektować w sąsiedztwie rezerwatu w odległości minimum 100 m inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko a w szczególności tych, które mogą wpłynąć na warunki hydrologiczne w rezerwacie;
- 3) uwzględnić lokalizację rezerwatu we wszelkich procedurach lokalizacji przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych oraz ich oddziaływania na środowisko”.

Kwestię rozpatrywania lokalizacji inwestycji mogących wpływać na warunki hydrologiczne rezerwatu, pozostawiono do rozstrzygnięcia na etapie prowadzonych ocen oddziaływania na środowisko oraz ocen oddziaływania na obszar Natura 2000 – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 r., poz. 353 z późn. zm.);

- 3) w załączniku nr 3 sposób udostępnienia rezerwatu w celach został określony zbyt ogólnie, tj. jako sposób: „Obszar lub miejsca udostępnienia: cały obszar rezerwatu poza płatami skrzypu olbrzymiego; Sposób udostępniania: cele edukacyjne realizować w małych, grupach nie przekraczających 10 osób, pod ścisłą kontrolą zarządzającego obiektem”. Tak sformułowany sposób nie zawiera podstawowego wskazania, tzn. czy rezerwat udostępnia się do ruchu pieszego, rowerowego, czy też w inny sposób – powyższy zapis udostępniał rezerwat wyłącznie do ruchu pieszego, z powyższym związana była morfologia terenu oraz punktowo i płatowo występujące stanowiska skrzypu olbrzymiego *Equisetum telmateia*. Mając na względzie, iż ww. zapis nie gwarantował, iż osoby zainteresowane walorami rezerwatu i odwiedzające obiekt dla celów edukacyjnych za każdym razem zwrócą się do Nadleśnictwa Bierzwnik lub Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie o zapewnienie przedstawiciela sprawującego wskazany „nadzór” nad przebywającymi w rezerwacie, uchylono dotychczasowy § 6 i odpowiadający mu lp. 2 załącznika nr 3 do zarządzenia. Tym bardziej, iż obecnie jednym z głównych istniejących zagrożeń dla zachowania celu ochrony rezerwatu jest „Penetracja rezerwatu – wydeptywanie, niszczenie i zaśmiecanie chronionych fitocenoz”. Aktualnie możliwość ruchu pieszego w rezerwacie w celach edukacyjnych uzależniona będzie od uzyskania zezwolenia RDOŚ Szczecinie na odstępstwa od zakazów obowiązujących w rezerwacie na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody;

- 4) w lp. 1 załącznika nr 3 zarządzenia zamieszczono informację, że obszar rezerwatu udostępnia się do celów naukowych po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ. Natomiast przy określaniu sposobu rzeczonoego udostępnienia nie odniesiono się w żaden sposób do zakresu lub rodzaju dopuszczanych badań. Powyższe oznacza w praktyce możliwość realizacji badań dowolnego rodzaju, w tym oddziałujących negatywnie na cele ochrony rezerwatu. Zarządzenie powinno zawierać określenie zakresu lub rodzaju badań, a w przypadku niemożliwości określenia takich uwarunkowań, zasadnym wydaje się niewyznaczanie w rezerwacie obszarów udostępnianych do celów naukowych. Wykonanie badań będzie w tym przypadku uzależnione od uzyskania indywidualnego zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Możliwość uzyskania takiego zezwolenia wynika wprost z art. 15 ust. 1 pkt 24 ustawy o ochronie przyrody, tym samym nie zachodzi potrzeba wskazania na taką konieczność w treści zarządzenia, gdyż zamieszczanie w nim powtórzonego przepisu ustawowego stanowi powtórzenie niezgodne z „Zasadami techniki prawodawczej”.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz brak możliwości określenia zakresu i rodzaju badań naukowych, dla których można by udostępnić obszar rezerwatu, uchylono dotychczasowy § 6 i odpowiadający mu lp. 1 załącznika nr 3 do zarządzenia.

Ocena skutków regulacji (OSR) do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe”:

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 i art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.).

2. Konsultacje społeczne

Projekt został poddany konsultacjom społecznym.

Lista uczestników konsultacji społecznych:

- 1) Rada Gminy Bierzwnik - Rada nie zajęła stanowiska w sprawie, a w myśl art. 89 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446), jeśli Rada w terminie 30 dni nie zajmie stanowiska w przedmiotowej sprawie, rozstrzygnięcie uznane zostanie za przyjęte w brzmieniu przedłożonym;
- 2) Nadleśnictwo Bierzwnik;
- 3) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie;
- 4) Urząd Gminy Bierzwnik;
- 5) Starostwo Powiatowe w Choszcznie;
- 6) Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie;
- 7) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu;
- 8) Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- 9) społeczeństwo – udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 r., poz. 353 z późn. zm.) poprzez wydanie:
 - a) obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia 6 listopada 2014 r., znak: WOPN-ON.6202.9.2014.AR o zamiarze przystąpienia do zmiany planu ochrony (podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ w dniu 06.11.2014 r. wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie w terminie 06.11.2014 r. - 30.01.2015 r. oraz przesłanie obwieszczenia do właściwych miejscowo: Urzędu Gminy Bierzwnik, Starostwa Powiatowego w Choszcznie, Nadleśnictwa Bierzwnik, RDLP w Szczecinie, ZZMiUW w Szczecinie, RZGW w Poznaniu z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres ponad 21 dni. Odnośnie zamierzenia, uwagi i wnioski wpłynęły od prezesa Klubu Przyrodników (pismo z dnia 8 grudnia 2014 r., znak: 1126/2014, którym przedstawiono stanowisko prawne odnośnie wprowadzania zmian w planach ochrony). Odpowiedź na ww. stanowisko udzielona została odrębnym pismem RDOŚ w Szczecinie z dnia 19 grudnia 2014 r., znak: WOPN-ON.6202.9.2014.AR,
 - b) obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia 21 października 2016 r., znak: WOPN-ON.6202.60.2016.AR w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag - podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ, wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie do właściwych miejscowo Urzędu Gminy Bierzwnik, Starostwa Powiatowego w Choszcznie, Nadleśnictwa Bierzwnik, RDLP w Szczecinie, ZZMiUW w Szczecinie, RZGW w Poznaniu, z prośbą o ich wywieszenie przez okres 21 dni.

W trakcie konsultacji i opiniowania projektu uwagi i wnioski wpłynęły od:

- 1) Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska - w mailu z dnia 07.11.2016 r.:
 - a) w załączniku nr 1:
 - w lp. 3 zapis: „Działania podejmować także w razie, gdy tama zostanie zbudowana poniżej rezerwatu”, zwrócono uwagę czy to jest możliwe w ramach planu ochrony dla rezerwatu – *zmieniono na: „W przypadku, gdy tama zostanie zbudowana poniżej rezerwatu, podjecie inicjatyw w celu zgłoszenia zarządcy cieku konieczności jej niezwłocznego usunięcia”*,
 - w lp. 6 zapis: „Zapobieganie zmianom stosunków wodnych poprzez podjęcie inicjatyw przewidzianych prawem mających na celu dokładną kontrolę inwestycji, które mogłyby mieć na nie wpływ (w obrębie ewidencyjnym Klasztorne gminy Bierzwnik)”, zwrócono uwagę jak dokładna kontrola inwestycji może zapobiec zmianie stosunków wodnych –w oparciu o wyniki ww. kontroli podjęte zostaną dodatkowe działania zmierzające do ograniczenia negatywnego oddziaływania istniejących inwestycji. Uwzględniając powyższe zapis przededagowano,
 - b) w załączniku nr 5 do zarządzenia nie podano zagrożeń dla dzięcioła i gągoła a w załączniku nr 6 do zarządzenia nie podano celów działań ochronnych dla dzięcioła i gągoła – *podczas inwentaryzacji terenowych w latach 2005-2006, wykonywanych na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu ochrony rezerwatu przyrody Źródłisko Skrzypowe” stwierdzono*

występowanie lęgowego gągoła *Bucephala clangula* oraz obecność dzięcioła średniego *Dendrocopos medius*. Nie potwierdzenie obecności ww. gatunków w rezerwacie w 2014 r. nie świadczy o ich ustąpieniu z granic obiektu, niezbędne jest więc nowe rozpoznanie ich stanu zachowania, zagrożeń oraz uwarunkowań ochrony w rezerwacie. Uwzględniając powyższe, w lp. 4 i lp. 5 załącznika nr 7 uwzględniono natomiast działania polegające na uzupełnieniu stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony w odniesieniu do gatunków: dzięcioł średni *Dendrocopos medius* i gągoł *Bucephala clangula*,

- c) w lp. 1 załącznika nr 6 do zarządzenia, w kolumnie „Cel działań ochronnych” przedstawiony zapis: „Umożliwienie przebiegu naturalnego odnowienia drzewostanu w siedlisku wraz z usuwaniem nadmiernie rozrośniętego podszytu (bez czarny *Sambucus nigra*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europaeus*, czeremcha pospolita *Padus avium*, kruszyna pospolita *Frangula alnus*, jeżyna i malina *Rubus sp.*) oraz części nalotu drzew z pozostawieniem kaliny koralowej *Viburnum opulus* i nalotu jesionu *Fraxinus sp.* i olchy *Alnus sp.*” stanowi raczej opis działania, a nie cel – zapis zmieniono na: „Umożliwienie naturalnych procesów rozwojowych oraz utrzymanie naturalnych warunków wodnych, z wykluczeniem ich lokalnego modyfikowania przez bobry, skutkującego zatopieniem i stagnacją wód na siedlisku.”;
- 2) Klubu Przyrodników w piśmie z dnia 09.11.2016 r., znak: 910/2016:
- a) jako zagrożenie zidentyfikowano „pojawianie się gatunków niepożądanych wskutek cięć prześwietlających w przylegających do rezerwatu wydzieleniach leśnych”. Wskazany sposób eliminacji, polegający na prześwietlaniu drzewostanu i podszytu w rezerwacie, jest zupełnie nieadekwatny do tego zagrożenia – podane „prześwietlanie drzewostanu i podszytu w rezerwacie” dotyczy przeciwdziałania zagrożeniu ze strony „zacienienia spowodowane nadmiernym zwarcie koron drzew oraz nadmiernym rozwojem podszytu”, skutkującego ustępowaniem skrzypu olbrzymiego poza granice rezerwatu. W biochorach ze stanowiskami skrzypu, oba ww. zagrożenia mają miejsce,
- b) chemiczne zwalczanie rodzimych gatunków krzewów w rezerwacie jest niepotrzebne i niewłaściwe. Wymienione gatunki krzewów nie mają bardzo silnych tendencji odroślowych i w razie potrzeby wystarczy usuwać je mechanicznie. Nie istnieją żadne „stosowane w leśnictwie” środki chemiczne do smarowania pniaków lub liści, które zwalczałyby krzewy i jednocześnie byłyby nietoksyczne dla elementów ekosystemów wodnych i mokradłowych. Trudny do wyobrażenia jest zabieg polegający na smarowaniu liści trzmieliny, leszczyny czy bzu czarnego herbicydem kontaktowym – wręcz przeciwnie, realizacja zabiegów polegających wyłącznie na mechanicznym usuwaniu rodzimych gatunków krzewów ze stanowisk skrzypu olbrzymiego, na podstawie zabiegów wykonanych w 2015 r., okazała się niewystarczająca,
- c) monitoring łągu (91E0) w tym rezerwacie, będącego zarazem siedliskiem skrzypu olbrzymiego, powinien obejmować uzyskanie ciągłych danych o warunkach wodnych, w tym ich zmianach w ciągu roku. Ewentualne zmiany tych warunków (które niekoniecznie wyrażą się stałym przesuszeniem, ale mogą wyrazić się zmianą rocznego cyklu uwilgotnienia) zostały bowiem zidentyfikowane jako zagrożenie dla przedmiotów ochrony. Nie jest więc wystarczający monitoring łągu tylko za pomocą jednorazowych obserwacji uwilgotnienia tylko w 2019 i 2024 r. metodą GIOŚ. Należy zapewnić ciągłą rejestrację lub obserwację warunków wodnych w rezerwacie – tak szczegółowy monitoring mógłby mieć zastosowanie w przypadku realizacji badań naukowych w rezerwacie. Przyjęta metodyka GIOŚ dla ww. siedliska jest w tym wystarczająca, niemniej stan uwilgotnienia i zachowania stanowisk skrzypu w rezerwacie będzie dodatkowo sprawdzany raz na rok bądź raz na 2 lata podczas kontroli terenowych obiektu wykonywanych przez przedstawicieli RDOS w Szczecinie.
- 3) Zastępcę Nadleśniczego Nadleśnictwa Bierzwnik w piśmie z dnia 17.11.2016 r., znak: ZG.721.11.2016, gdzie zwrócono uwagę, iż:
- a) w załączniku nr 7 - Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych zapisano: „monitoring skuteczności realizacji działań ochronnych wymienionych w lp. 1 w sezonie wegetacyjnym w latach 2019 i 2014”, a zdaniem Nadleśnictwa powinno być: „monitoring skuteczności realizacji działań ochronnych wymienionych w lp. 1 w sezonie wegetacyjnym w latach 2019 i 2014” – plan ochrony dla przedmiotowego rezerwatu obowiązuje od 2009 r.,

więc przyporządkowanie pierwszego terminu monitoringu siedliska przyrodniczego 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe do 2019 r. jest prawidłowe. Monitoring prowadzony będzie w odstępach 5-letnich,

- b) jeżeli w załączniku nr 4 są określone działania ochronne na obszarze ochrony czynnej, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji działań dla biochor nr 1 i nr 2, to brak w tabeli nr 7 zapisu: „w działaniach ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych dla biochora nr 1 i 2” oraz „monitoringu realizacji działań ochronnych dla Biochora nr 1,2” – działania ochronne w biochorach nr 1 i nr 2 w załączniku nr 4 do zarządzenia odnoszą się do stanowisk skrzypu olbrzymiego stanowiącego przedmiot ochrony w niniejszym rezerwacie, natomiast działanie w lp. 1 załącznika nr 7 do zarządzenia dotyczą zachowania całego siedliska przyrodniczego, tj. 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe (obejmującego biochorę nr 3). Zapis w tym przypadku jest prawidłowy i nie wymaga uzupełnień,
- c) brak załącznika: Mapy lokalizacji działań ochrony czynnej na obszarze rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” – w niniejszej zmianie ww. mapa została pominięta umyślnie, a działania przypisane jedynie do biochor (fragmentów wydzieleni leśnych) ze względu na „przemieszczające się” w obiekcie stanowiska skrzypu olbrzymiego.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. poz. 1247), tzn. oś Y skierowano na wschód, X na północ, a współrzędne punktów załamania granic odpowiednio przypisano do osi. Punkty załamania granic uszczegółowiono do dwóch miejsc po przecinku i zrezygnowano ze stosowania w tabeli kolorystyki.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego pismem z dnia 16 grudnia 2016 r., znak: NK-3.0522.52.2016.KD.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zarządzenie będzie miało wpływ na dodatkowe wydatki budżetu państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, gdyż uszczegóławiane niniejszym aktem działania zatwierdzone zostały już zarządzeniem Nr 39/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Źródliko Skrzypowe” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 51, poz. 1270). Zaplanowane działania ochrony czynnej w obszarze Natura 2000 Lasy Bierzwnickie PLH320044 są tożsame z ustanowionymi dla samego rezerwatu, niemniej zwiększenie częstotliwości usuwania podszytu i nalotu drzew mające na celu stworzenie warunków dla ekspansji skrzypu oraz monitoring siedliska 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe na podstawie metodyki Głównego Inspektora Ochrony Środowiska opisaney w przewodnikach metodycznych - pociągną za sobą dodatkowe koszty w wysokości 15000 zł). Częstotliwość wykonywania samych zabiegów ochrony czynnej będzie uzależniona od potrzeb, dlatego, na chwilę obecną, nie można jednoznacznie stwierdzić, czy przedmiotowe dodatkowe zabiegi będą wykonywane przez cały okres obowiązywania planu ochrony.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Zarządzenie będzie miało wpływ na rynek pracy, gdyż wprowadza dodatkowe ww. działania ochrony czynnej i monitoringu, których wykonawcy wyłaniani będą na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2164 z późn. zm.).

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w dyrektywach unijnych.

Szczecin, dnia 19 grudnia 2016 r.

Sporządził:

STARSZY SPECJALISTA
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Agnieszka Raclawska

Wnioskodawca:

NACZELNIK
Wydziału Ochrony Przyrody
i Obszarów Natura 2000
w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Marcin Dziubak

Strona 16 z 16